

De handen van de grootste Belg aller tijden, Damiaan: handen vol hoop!

In het Marcusevangelie lezen we *“Gods nieuwe wereld lijkt op een man die zaad gestrooid heeft op het land. Die man gaat slapen en staat weer op. Elke dag opnieuw. Intussen groeit het zaad in de grond en het wordt koren. Hoe dat gebeurt, weet die man niet. Het is de aarde zelf die het laat groeien. Van de eerste groene puntjes tot het koren vol graankorrels.”* (Mc. 4, 26-28 – Bijbel in gewone taal.)

'Een/die man' waarvan sprake hierboven was ongetwijfeld ook Damiaan. Het is onbetwistbaar dat Damiaan de hoop putte uit zijn geloof, tegen alle hoop in. Zijn Godsgeloof gaf hem de zekerheid dat er geen hopeloze zaken zijn: God schrijft niemand af. Hij geloofde onvoorwaardelijk in de kracht van gratuite liefde. Wie écht bemint, blijft hopen omdat hij gelooft. Ook al voelde hij de kiemen van lepra overal om zich heen en tenslotte ook bij zichzelf, Damiaan bleef Gods liefde zaaien. Een doener, iemand die er niet vies van was om zijn handen vuil te maken. Want: *“het geloof zonder de werken is dood”* (Jak, 2, 26). Zo'n geloof zoekt zich telkens opnieuw te incarneren. Damiaan zei: *“Ik durf!”* Damiaan kende geen schrik. Zijn broer Pamfiel, die was aangeduid om naar Hawaï te gaan als missionaris, werd ziek. Broer Jozef zei: *“Het is mijn beurt - ik ga!”*. Wie Damiaan wil volgen, moet de dingen durven aanpakken, mag niet bang zijn om risico's te nemen die hij niet kon voorzien. **Hoop aarzelt niet als ze woont in liefde en wortelt in geloof.**

Damiaan deed wat hij geloofde. Ja, Damiaan heeft veel gedaan met zijn handen. Zijn handen waren een instrument van liefde. Damiaan heeft veel nagedacht met zijn hoofd, veel gevoeld met zijn hart, maar vooral veel gedaan met zijn handen. Damiaan zegt ons vandaag: *“Loop nooit weg, ook al is er geen hoop”*. Hij had alle redenen om die hoop te verliezen. Er was geen toekomst en uitweg voor de mensen op Molokai. Toch nam Damiaan de zorg op zich voor de meest kwetsbaren. Er heerste veel egoïsme, immoraliteit en geweld onder de melaatsen. Damiaan leert ons: **'Wanneer je kiest voor hoop, wordt misschien niet alles, maar toch veel mogelijk.'** Genezen kon hij niet, maar met beperkte middelen realiseerde Damiaan grootse dingen. Dit is het credo van Damiaan: blijven vechten, soms tegen beter weten in, zodat elke mens zich gerespecteerd weet. Waar geen redelijke hoop op een oplossing meer is, blijft altijd nog één zaak mogelijk: er bij blijven zelfs als we er niets meer kunnen aan doen. Authentieke liefde blijft!

Identiteit en solidariteit vonden in de persoon van Damiaan een perfecte tandem. Hij vulde zijn hart, zijn leven met Gods liefde: *“Leg in mijn handen, Heer, het graan van uw Liefde en toon mij het veld waarop ik zaaien mag. Met uw genade zal ik gaan en elke avond huiswaarts keren met lege handen. Wil, Heer, geven wat daarvoor nodig is: een groot geloof, een rustig hart en heel veel edelmoedigheid”* (Jörg Zink). *“Wat kenmerkte de katholieke identiteit van Damiaan? Een diep geloof, een groot hart, twee sterke handen en een taaie volharding. Christelijke identiteit en menselijke solidariteit waren voor hem geen tegengestelden. Integendeel, ze kwamen voor hem uit dezelfde inspiratie en hielden elkaar recht, vooral in dagen van beproeving”* (Mgr. Johan Bonny). Damiaan was een man van verbinding: vanuit een sterke eigen identiteit, zijn diep geloof, zijn groot hart, zijn twee sterke handen en een taaie volharding had hij een grote openheid en grenzeloze liefde voor elke medemens. **Doorheen de bril van de hoop keek Damiaan door de huid heen naar het hart. Zo werd 'ik' en 'jij': 'wij'. De hoop gaf hem daartoe adem en zuurstof!** Nogmaals, wie liefheeft, loopt niet weg, want dat laat *'het sacrament van de vriendschap'* nooit toe. Ook al sta je in het

voorportaal van de dood. Damiaan bouwde aan de gemeenschap van God te midden van Gods meest geliefden: de allerlaagsten. Door hen had hij zich laten raken, totaal.

Damiaan wist van organiseren. Hij zorgde voor onderdak, voedsel, veiligheid, geborgenheid, onderwijs, ontspanning, ... Hij verzorgde de zieken. De melaatsen voelden respect en er gebeurden wondere dingen. Er ontstond een sterke, hechte samenleving waar lief en leed met elkaar werden gedeeld. Hij veranderde een plek van totale chaos tot een leefbare plaats. **Daar waar geen hoop meer was, organiseerde hij hoop.**

Tijdens het schooljaar 2019-2020 worden we in het Katholiek Onderwijs Vlaanderen uitgenodigd om een schooljaar lang HOOP TE ZAAIEN. We worden uitgenodigd te werken met en vanuit de pedagogie van de hoop. **Hoop is het zaad waaruit de wereld van morgen groeit.** Laat ons dit -in het spoor van Damiaan- maar genereus doen. Handen vol 'zaad van de hoop' uitstrooien, in het besef dat heel veel niet in goede aarde zal vallen. Dat we misschien zelfs voor naïef zullen versleten worden! Laat het ons toch maar doen, eigentijds-tegendraads, en Hem volgen en navolgen, die man uit Nazareth. We zullen onszelf -spiegelend aan de grootste Belg aller tijden-, voelen als kleine dwergen die vrijgevig zijn: genereus (-ambiteus)!

Rik Depré
pastor Katholiek Onderwijs Vlaanderen

